

Η Θήβα είναι μια πολύπλοκη, πλούσια θέση που μόνο μερικά έχει ανασκαφεί, επειδή βρίσκεται κάτω από την σύγχρονη πόλη. Πρόσφατες οικοδομικές εργασίες έδωσαν την ευκαιρία να ερευνηθούν τα ερείπια του ανακτόρου της Εποχής του Χαλκού και αποκάλυψαν ένα θησαυρό Ανατολικών σφραγιδοκυλίνδρων, που ανταποκρινόταν στον ελληνικό μύθο ότι ο Κάδμος, γιος του Αντήνορος, ήρθε από την Φοινίκη για να ιδρύσει την πόλη, φέρνοντας μαζί του τα πρώτα γράμματα. Σύμφωνα με τη χρονολόγηση, που στηρίζεται σε αρχαίες πηγές το γεγονός συνέβη το 1518 π.Χ., κατά τη διάρκεια της ύστερης Φάσης των Λακκοειδών Τάφων με τους πρώτες ηγεμόνες της και τα πρώτα της σημεία σε Μινωική γραφή, αν και το ίδιο το ανάκτορο είναι αρκετές γενεές μεταγενέστερο. Οι πιο παλιές νωπογραφίες στην Ελλάδα θεωρούνται γενικά εκείνες της Οικίας του Κάδμου στην Θήβα και τα αποσπάσματα από το πρωιμότερο ανάκτορο της Τίρυνθας.

Η μυκηναϊκή πόλη και ακρόπολη της Θήβας είναι πολύ κατεστραμμένες. Η ακρόπολη, η Καδμεία, έχει διαστάσεις 800 X 500 μ., ήταν κτισμένη σ' έναν χαμηλό απιοσχημολόφο (ύψος 200 μ.) και τειχισμένη με κυκλώπειο τείχος, ήταν η μεγαλύτερη από τις μυκηναϊκές ακροπόλεις με εμβαδόν περίπου 192 στρέμματα. Στο εσωτερικό της βρισκόταν το ανακτορικό συγκρότημα το οποίο περιελάμβανε ένα παλαιότερο και ένα νεότερο ανάκτορο. Το παλαιότερο ανάκτορο, το ονομαζόμενο "Οικία του Κάδμου" είναι το καλύτερα διατηρημένο κτίριο της ακρόπολης. Κτίσθηκε στις αρχές της ΥΕ ΙΙΙ Α1 περιόδου με προσανατολισμό από ΒΑ προς ΝΔ και ήταν διώροφο. Δεν είχε μεγαροειδή κάτοψη αλλά αποτελείτο από πολλά μικρά δωμάτια και διαδρόμους που μάλλον θυμίζουν τα μινωικά ανάκτορα. Σ' ένα από δωμάτια βρέθηκε η γνωστή τοιχογραφία που παριστάνει πομπή γυναικών. Η "Οικία του Κάδμου" καταστράφηκε, καθώς φαίνεται, στις αρχές της ΥΕ ΙΙΙ Α2 περιόδου και σύμφωνα με τον Πausanias διατηρήθηκε ερειπωμένη σαν προστατευμένη ιερή και άβατη περιοχή επειδή είχε κεραυνοβοληθεί από τον Δία.

Υπάρχει δυσκολία στον προσδιορισμό της χρονικής αλληλουχίας μεταξύ της καταστροφής του παλαιότερου και της οικοδόμησης του νεότερου ανακτόρου και από τη στρωματογραφική έρευνα δεν προέκυψαν σαφή στοιχεία. Πάντως από τη μελέτη του αρχαιολογικού υλικού συνάγεται ότι αμέσως μετά την καταστροφή της "Οικίας του Κάδμου" και ήδη πριν από τα μέσα της ΥΕ ΙΙΙ Α2 περιόδου, νοτιοδυτικά του παλαιού και σε 30 μέτρα απόσταση, οικοδομήθηκε το νεότερο ανάκτορο, το "Νέον Καδμείον", με διαφορετικό προσανατολισμό, από Β προς Ν, και συμπαγή ογκώδη τοιχοποιία. Εκτός από τα επίσημα διαμερίσματα, το μεγάλο αυτό ανακτορικό συγκρότημα (εμβαδόν 21.000 τ.μ. περίπου) περιελάμβανε αρχεία, αποθήκες, εργαστήρια και άλλα παραρτήματα.

